

Complexnummer: 521090

Smallepad 5
3811 MG Amersfoort
Postbus 1600
3800 BP Amersfoort
www.cultureelerfgoed.nl

T 033 421 74 56
E info@cultureelerfgoed.nl

Complexnaam

Complex Zusters van Liefde

Aantal complexonderdelen

5

Monumentnummers van complexonderdelen

521091, 521092, 521093, 526126, 526127

Woonplaats

Tilburg

Gemeente

Tilburg

Provincie

Noord-Brabant

Locatie van het hoofdoject

Bij Oude Dijk 1, 5038 VL te Tilburg

Complexomschrijving

Inleiding

Het complex omvat de kern van het in 1834 gestichte KLOOSTER (1). De kloosterorde van de Zusters van Liefde werd door Mgr. J. Wijsen in 1832 opgericht. Scholen maakten ook deel uit van het complex. Zo waren er onder meer een kweekschool, een lyceum, een huishoudschool. Het pand diende ook als weeshuis en patronaat. In 1882 werd er een rijke Eclectische aanbouw toegevoegd aan de zijde van de Kloosterstraat (2), waardoor de oude kern aan het oog is onttrokken. De Oude Dijk wordt verder geheel ingenomen door een lange tweelaagse and van de uitbreiding, die in Neorenaissance stijl werd gebouwd tussen circa 1890 en 1916 als KLOOSTER, namelijk het Moederhuis. (3) W.Th. van Aalst en L. Goyaerts waren de architecten. De bebouwing schoof steeds meer op in zuidelijke richting. Door een coherente bouwstijl is het geheel een eenheid geworden. De bouwfases zijn aan de buitenzijde te herkennen aan de verschillen in goothoogte. Uit diezelfde tijd dateert het kapellenconglomeraat (4). Het Moederhuis is nog steeds de administratieve kern van de kloosterorde der Zusters van Liefde. Het is nu vooral als kloosterbejaardenoord in gebruik. Ten zuiden van het Moederhuis staat het vroegere St. Theresia-Lyceum, nu Mavo, uit 1931 (5). Dit Expressionistische gebouw is van de hand van architect Jos Donders. Oorspronkelijk liep de kloosterwand door tot deze school. In 1991 werd hier een langgerekt stuk tussen uitbroken. Dit vormt nu een ingang tot het stadspark; de kloostertuin is voor dit doel verkleind.

In 1991 werden verscheidene delen die achter de kloosterwand liggen, zoals de kweekschool-kapel, gesloopt.

Waardering

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Het kloostercomplex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van de culturele en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en charitas, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de congregatiekloosters. Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architecten. Het complex is van bijzondere betekenis vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Het complex is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur en vanwege de hoogwaardige kwaliteit van de samenstellende onderdelen. Door de grootte en de gaafheid van het geheel, met name ook vanwege de gecompliceerde wordingsgeschiedenis, is er een grote mate van zeldzaamheid op architectuurhistorisch en functioneel gebied.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521091

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82719/80

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	M			12650
Tilburg	M			12651

Omschrijving**

Inleiding

De oudste kern van het KLOOSTER VAN DE ZUSTERS VAN LIEFDE dateert uit 1834 en is in 1882 deels afgebroken en herbouwd. Het staat bekend als "het huis met de dertien celletjes". Dit bouwdeel is ingebouwd door latere uitbreidingen en is dus niet zichtbaar vanaf de openbare weg. Het bevindt zich recht achter de hoofdingang van het Moederhuis van het klooster aan de Oude Dijk 1.

Omschrijving

Het tweelaagse carré onder zadeldak met zwarte Oudhollandse dakpannen is opgetrokken uit wit gepleisterde handgevormde baksteen. De vertrekken hebben uitzicht op de bestrate binnenplaats. Een gang aan de buitenmuurzijde verschaft toegang tot de vertrekken. De ramen op de verdieping zijn dichtgezet. De achtruits schuifvensters hebben hardstenen dorpels. De gevelwanden aan de binnenplaats tellen vijf traveeën. In het midden van elke zijde een paneel deur met gedeeld bovenlicht, de oostvleugel heeft een klampdeur met bovenlicht met sierroedenverdeling. De zuidelijke vleugel is in het midden voorzien van een topgevel onder zadeldak met een klokkentorentje; voorts staat er een wit stenen beeld van een pelikaan met jongen. In de noordgevel bevindt zich een gevelsteen met de tekst: "1833 J. Zwijsen R.K. pastor/vernieuwd 1882". Tot de oorspronkelijke inrichting van het carré behoren de kelder en de houten trap naar de verdieping. Hieronder is een bedstee. Deze onderdelen bevinden zich in de zuidelijke vleugel. Enkele vertrekken bezitten een parketvloer. Op de zolderverdieping herinneren enkele houten scheidingswanden en zeer hoog geplaatste ventilatieroostertjes aan de tijd dat hier de zusters sliepen.

Waardering

Het "huis met de dertien celletjes" is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en charitas, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

congregatiekloosters. Het is tevens van architectuurhistorisch belang vanwege de stijl. Het klooster is van belang vanwege de relatieve gaafheid van in- en exterieur en met name vanwege de ouderdom en zeldzaamheid van het type.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Klooster, kloosteronderdl	Klooster
Religieuze gebouwen	Klooster, kloosteronderdl	Klooster

Monumentnummer*: 521092

Status rijksmonument
Inschrijving register* 10 mei 2002
Kadaster deel/nr 82719/65

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Tilburg		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Oude Dijk	5			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		101	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		102	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		103	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		201	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		202	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		203	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		204	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		205	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		206	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		207	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		208	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		210	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		211	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		212	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		301	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		302	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		303	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		305	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		306	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		307	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		308	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		310	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		311	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		312	5038 VM	Tilburg		

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

<i>Straat*</i>	<i>Nr*</i>	<i>House letter*</i>	<i>Toev.*</i>	<i>Postcode*</i>	<i>Woonplaats*</i>	<i>Situering</i>	<i>Locatie</i>
Oude Dijk	5		209	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	5		304	5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	1			5038 VL	Tilburg		

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	M			12650

*Omschrijving***

Inleiding

Het KLOOSTER, het Moederhuis van de Zusters van Liefde werd in verschillende fasen gebouwd tussen ca. 1890 en 1916, waarvan er heden nog drie bestaan. Architecten waren W.Th. van Aalst en L. Goyaerts. De stijl is Neo-rennaissance. Het pand herbergde de zusters en de leerlingen van de kweekschool, heden de bejaarde zusters en het administratieve gedeelte. De raamindeling werd in 1991 gewijzigd, evenals enkele deuren. De dakbedekking werd eveneens vernieuwd. In dat jaar werden er diverse aanbouwen gesloopt, zowel ten westen als ten zuiden van de huidige bouwmassa.

Omschrijving

Het geheel is een tweelaagse langgerekt gebouw dat is opgetrokken uit machinale baksteen. Verschillende goothoogten en dakvormen geven de bouwfasen aan. Het geheel telt 58 traveeën. Verbindende elementen zijn de hardstenen plint, vensterdorpels en cordonlijsten, alsmede de rijen identieke vensters, merendeels onder segmentbogen met metselmozaïek. Oorspronkelijk waren het achtruits schuifvensters op de begane grond en zesruits schuifvensters op de verdieping. Heden zijn alle ramen als zesruiters uitgevoerd. Andere kenmerken zijn de forse gekulde sierankers op de begane grond en verdieping, en het segmentboogfries onder de geprofileerde houten gootlijst. De gevel wordt geleed door afwisselend trap- en tuitgevels die als risaliet zijn uitgevoerd, voorzien van natuurstenen kruisen. Hiertussen bevinden zich dakkapellen die als tuitgevel de gootlijst doorbreken.

Het oudste gedeelte is het deel dat gebouwd werd voor het oorspronkelijke klooster "het huis met de dertien celletjes". Dit telt vijftien traveeën en is geplaatst onder zadeldak met zwarte verbeterde Hollandse dakpannen. De noordelijke zijgevel is afgewerkt als trapgevel met een groot stenen kruis als bekroning en hardstenen sierbanden. Deze zijgevel telt drie traveeën. De begane grond heeft ramen onder rondbogen, de etage onder korfbogen en de beide zesruits zolderramen zijn onder segmentbogen geplaatst. De bogen zijn van natuurstenen sluitstenen als diamantkop voorzien.

De voorgevel is op de overeenkomstige hoofdingang na soberder en heeft de volgende indeling: negen vensterassen met boven de middelste een kleine stenen dakkapel onder zadeldak. Vervolgens een risaliet met trapgevel van drie traveeën met hoofdingang en tenslotte nogmaals drie vensterassen. De hoofdingang is in 1932 deels vernieuwd met teakhouten vleugeldeuren met kleine ramen en een betonnen luifel. Aan beide zijden ijzeren schoenschrapers. In de ramen links en rechts en het bovenlicht glas-in-lood. In het boogveld geven reliëfletters aan dat het om het Moederhuis van de Zusters van Liefde gaat. In de topgevel is een driepas uitgespaard met daarin een zesruitsraam. De tweede bouwfase telt acht traveeën. Het zadeldak met zwarte verbeterde Hollandse dakpannen heeft

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

een lagere goothoogte dan het boven beschreven deel, zodat ook de ramen en lijsten lager gesitueerd zijn. In het midden heeft het dakvlak een bakstenen dakkapel onder zadeldak.

De derde bouwfase met de hoogste goothoogte telt 35 traveeën en heeft eveneens risalieten en topgevels. Op het mansardedak liggen deels nog leien in Maas- en schubdekking.

De achtergevel heeft eenzelfde vensterverdeling als de voorgevel. De decoratieve elementen zijn eenvoudiger, er zijn geen risalieten met topgevels. Het interieur heeft qua indeling en aankleding een grote mate van gaafheid behouden. Achter de hoofdingang bevindt zich een grote vierkante hal, welke in 1932 is heringericht. Bijzonder is de hoge lambrizing van donkergroen marmer, rechts onderbroken door de loge van de portierster. Boven de entree bevindt zich in glas-in-lood het bisschoppelijk wapen van de stichter J. Zwijsen. Rechts en links glas-in-lood ramen van de R.K. werklieden vereeniging Tilburg 1852-1932. Voorgesteld zijn St. Joseph en St. Vincentius à Paulo. De gangen hebben een lambrizing van crèmekleurige biseautétegels met een okerkleurige sierband. Alle tochtdeuren en de ramen naar de buitenhof zijn voorzien van gebloemd mousselineglas. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg.

Diverse kamers op de begane grond hebben, als representatieve spreekkamers, donker-eiken parket en lambrizing. Sierplafonds zijn merendeels onzichtbaar achter verlaagde plafonds. Het oude trappenhuis is weggebroken ten behoeve van een lift. De indeling van de etage is gelijk gebleven. De zolder was oorspronkelijk een grote open slaapzolder, heden is er een verdeling in kamers gemaakt opdat de uit den vreemde overgekomen missiezusters hier kunnen verblijven.

Waardering

Het klooster, het Moederhuis, is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en charitas, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de congregatiekloosters. Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architecten. Het pand is van bijzondere betekenis vanwege de situering, verbonden met de ontwikkeling van de stad. Als imposante straatwand is het Moederhuis van bijzonder belang voor het aanzien van de stad. Het gebouw is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur en het bijzondere materiaalgebruik en ornamentiek. Door de grootte en de gaafheid van het geheel, met name ook vanwege de gecompliceerde wordingsgeschiedenis, is er een grote mate van zeldzaamheid op architectuurhistorisch en functioneel gebied.

<i>Hoofdcategorie</i>	<i>Subcategorie</i>	<i>Functie</i>
Religieuze gebouwen	Kapel (F)	Kapel(F1)
Religieuze gebouwen	Klooster, kloosteronderd	Klooster

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Monumentnummer*: 521093

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82719/73

Woonplaats*		Gemeente*		Provincie*			
Tilburg		Tilburg		Noord-Brabant			
Straat*	Nr*	House letter*	Toev.*	Postcode*	Woonplaats*	Situering	Locatie
Oude Dijk	11			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	13			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	23			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	21			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	15			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	31			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	25			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	17			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	27			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	33			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	35			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	29			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	19			5038 VM	Tilburg		
Oude Dijk	9			5038 VM	Tilburg		
Kadastrale gemeente*	Sectie*	Kadastraal object*	Appartement aanduiding		Grondperceel		
Tilburg	M				12622		

Omschrijving**

Inleiding

De SCHOOL werd gebouwd als het St. Theresialyceum in 1931. Architect van dit Expressionistische gebouw was Jos Donders. Heden staat het gebouw bekend onder de naam St. Jozefmavo. Oorspronkelijk was de school direct aangesloten op de bouwmassa van het Moederhuis. Sinds 1991 is het verbindende drielaagse deel verwijderd, deels ten gunste van een entree tot het stadspark, deels voor de bouw van een nieuwe gymzaal.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Omschrijving

Het drielaagse gebouw heeft een L-vormige plattegrond en is opgetrokken uit machinale baksteen met siermetselwerk. De daken zijn plat. De oostelijke voorgevel staat in de as van de Van Doorenstraat en wordt gekenmerkt door een vrijwel gesloten front. De begane grond heeft als sokkel vooral een horizontale belijning. Deze is te zien in de terugspringende baksteenlagen en in de doorlopende betonnen latei annex luifel boven de entree in het midden. Links van de ingang twee tweeruits ramen, rechts vier gekoppelde zesruits vensters. De vensters zijn voorzien van een stalen roedenverdeling. De eenvoudige dubbele deuren worden geflankeerd door een gewelfd deel met daarnaast plateaus voor plantenbakken. Op de linker is een -onleesbaar geworden- gevelsteen ingemetseld. Het gewelfde deel heeft reliëfmetselwerk en strekt zich uit over de gehele hoogte van de gevel. Hiertussen, boven de ingang, bevindt zich een halfronde erker met stalen roedenverdeling. Het bovendeel is plat: een gemetseld kruis tussen het siermetselwerk bekroont de erker. Aan weerskanten van dit middendeel boven de begane grond heeft de gevel golvend metselwerk. Deze golven lopen aan elke zijde uit in vijf hoog in de gevel tussen pilasters geplaatste ramen. De ramen rechts zijn nog voorzien van een glas-in-lood vulling. Tussen de witte betonnen cordonlijst hierboven en de uitkragende houten gootlijst is een meanderrand in reliëfmetselwerk zichtbaar. De noordelijke zijgevel heeft acht traveeën met grote stalen kozijnen in zestienruits roedenverdeling. Het benedendeel is openslaand, het bovendeel heeft klepramen. De vensters van de lokalen hebben betonnen lateien. De zuidelijke zijgevel heeft behalve de ramen van de klaslokalen, in de eerste travee spleetvensters tussen lisenen. Hierachter bevindt zich het trappenhuis. In de hoek tussen het frontgebouw en het achterste deel is er op de begane grond een leeg naoorlogs nisje. Rechts van de voorgevel is er een eenlaags deel onder plat dak, voorzien van een drieruits raam en het haaks op het frontgebouw staande deel is eveneens drielaags maar heeft een lagere verdiepingshoogte, waardoor de daklijn lager uitkomt. Het deel is vier traveeën diep en tien vensterassen lang. Op de zuidwestelijke hoek staat een slanke bakstenen schoorsteen met een betonnen dekplaat. De ramen hebben dezelfde vorm als het hoofdgebouw. In de achtergevel zijn drie dubbele deuren geplaatst. Het interieur heeft een tochtportaal. Hierboven, in de ronding van de erker, een beeld van St. Jozef met Kind. De gang ligt in het midden met aan beide zijden lokalen. Alle vertrekken zijn gemoderniseerd. De half transparante erker verlicht de gang van alle verdiepingen. De openbare ruimte bezit authentieke onderdelen. De genoemde erker wordt op elke etage afgeschermd door een ijzeren sierhekje met spiraalkrullen. De vloeren van de gangen zijn met beige betegeld met een grijze rand. De lambrisering bestaat uit glanzend geglazuurde zachtgele tegels met vijf zwarte smalle sierranden en een brede zwarte sluitband. De aansluiting bij de vloer is afgerond, voor een betere hygiëne. De plafonds van de gangen zijn versterkt met betonnen balken met afgeschuinde zijden.

Links van de voordeur is er een gang die naar het brede trappenhuis leidt. De bordestrap is uitgevoerd in granito. De trapleuning is van hout, de ijzeren balustrade heeft sobere geometrische decoratie.

Waardering

De school is van algemeen belang. Het gebouw heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een sociaaleconomische en culturele ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en liefdadigheid, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de congregatiekloosters. Het object is een goed voorbeeld van een technische en typologische ontwikkeling. Het pand is architectuurhistorisch waardevol vanwege de stijl en de plaats in het oeuvre van de architect. Het gebouw is een essentieel onderdeel van het grotere kloostergeheel en van bijzondere betekenis voor het aanzien van de stad. Het schoolgebouw is belangrijk vanwege de architectonische gaafheid van in- en exterieur.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Hoofdcategorie

Cultuur, gezondheid en wetenschap

Subcategorie

Onderwijs en wetenschap

Functie

Schoolgebouw

Monumentnummer*: 526126

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82671/47

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	M			12650

Omschrijving**

Inleiding

Het oude uit 1834 daterende KLOOSTER van de Zusters van Liefde werd in 1882 deels herbouwd, ter viering van het zestig jarig bestaan van de Congregatie. Rond 1990 zijn de vensters gewijzigd. Aan het oorspronkelijke gebouw werd aan de noordzijde een grote representatieve frontvleugel gebouwd met rijke Eclectische elementen. Dit gedeelte bevindt zich aan de Kloosterstraat en sluit, iets terugspringend, aan op de zijgevel van de kloosterwand.

Omschrijving

Het tweelaagse pand met rechthoekige plattegrond telt vijf traveen en heeft een mansardekap met schubleien. De gevel met middenrisaliet en topgevel is opgetrokken uit machinale baksteen met gepleisterde speklagen en ornamenten. Op de begane grond bevonden zich oorspronkelijk achtruits, nu deels zesruits vensters. De etage heeft zesruits vensters. Deze zijn rond 1990 deelsvereenvoudigd. De gepleisterde sieromlijsting van de vensters heeft op de begane grond een zwaardere uitvoering dan op de etage door de toevoeging van oreillons en diamantkoppen. Borstwering en dorpels zijn van hardsteen. De risaliet wordt op de begane grond benadrukt door sierblokken op de zijden, hierboven alleen speklagen. Boven het etageraam in de risaliet bevindt zich een polychroom wapenschild in reliëf en een tekst die luidt: "Monseigneur J. Zwijsen aartsbisschop van Utrecht/Bisschop van Den Bosch stichtte de congregatie". Onder het bisschoppelijke wapenschild de datum ervan, 23 nov. 1832. De topgevel is als trapgevel uitgevoerd met daarin een spitsboognis met een wit stenen beeld van St. Jozef met de kleine Jezus. Op de sokkel staat: "Oud-leerlingen 23 nov. 1832". Onder de geprofileerde houten gootlijst een forse tandlijst.

In het dakvlak bevinden zich vier dakkapellen met wangen, siermotieven en driehoekig tympaan. Inwendig heeft het pand de gang gemeenschappelijk met het oude klooster uit 1834. De gang is hier als middengang opgenomen. De hoge ruime vertrekken zijn vrijwel alle vereenvoudigd.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Waardering

De uitbreiding van het oude kloosterdeel is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en charitas, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de congregatiekloosters. Het is tevens van architectuurhistorisch belang vanwege de stijl. Het is belangrijk vanwege het gave exterieur.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Klooster, kloosteronderd

Functie

Monumentnummer*: 526127

Status	rijksmonument
Inschrijving register*	10 mei 2002
Kadaster deel/nr	82671/55

<i>Woonplaats*</i>	<i>Gemeente*</i>	<i>Provincie*</i>
Tilburg	Tilburg	Noord-Brabant

<i>Kadastrale gemeente*</i>	<i>Sectie*</i>	<i>Kadastraal object*</i>	<i>Appartement aanduiding</i>	<i>Grondperceel</i>
Tilburg	M			12650
Tilburg	M			12651

Omschrijving**

Inleiding

Het klooster beschikt over vier aaneengebouwde KAPELLEN. Deze Neo-gotische kapellen werden gebouwd in 1857 en opnieuw ingericht tussen ca. 1885 en 1932. Zij dienden voor de geprofeste zusters, de novicen en de postulanten. De novicenkapel is door het gebrek aan roepingen gesloten en in gebruik als opslagplaats, de postulantenkapel is in gebruik genomen als museum van het klooster. De zusterkapel, met voorkapel en wachtruimte, is nog wel steeds als zodanig in gebruik. Het geheel bevindt zich ten zuiden van het oudeklooster uit 1834, achter de gevel van het Moederhuis aan de Oude Dijk, en is vanaf de openbare weg niet zichtbaar.

Omschrijving

Het een- tot tweelaagse geheel heeft een L-vormige plattegrond. De gevels zijn wit gepleisterd en op de zadeldaken liggen leien in Maasdekking. De grote kapel van de geprofeste zusters heeft een vierzijdig torenspitsje. Er zijn spitsboogvensters en T-vensters met glas-in-lood gebruikt, met hardstenen dorpels. Tussen de kapellen en het Moederhuis bevindt zich een betegelde smalle tussenruimte.

Sierlijke ijzeren trekstangen verbinden de muren van de beide gebouwen. De toegang bevindt zich in de zuidvleugel van het kloostergedeelte uit 1834.

Allereerst is er een rechthoekige wachtruimte. Bijzonder zijn hier de polychrome mozaektegels met geometrisch patroon. Daarachter bevindt zich een voor- of bidkapel. Links bevinden zich zes T-vensters met grisailleglas in ijzeren spitsboogvorm. Rechts bevinden zich beige geschilderde Neo-gotische houten deuren, die toegang geven tot een pandgang.

Deze rechthoekige ruimte heeft een stucplafond met houten balken en stenen voluutconsoles. Op de vloer liggen cementtegels met geometrisch patroon. De lambrizing is van eikenhout. Boven de vleugeldeuren die leiden naar de hoofdkapel hangt een langgerekt olieverfschilderij uit 1932. Tekst: "I.H.S. 1832/ Wees gegroet o Koningin moeder van barmhartigheid, ons leven, onze zoetheid, onze

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

hoop wees gegroet/ 1932". In het midden bevindt zich Maria met Kind, zij wordt gekroond. Links St. Vincentius Paulo, rechts St. Jozef. Voorts zusters temidden van hun goede werken, zoals de zorg voor kinderen, gebrekkigen en ouderen. De hoofdkapel, bestemd voor de geproteste zusters, heeft de rijkste aankleding. Deze kapel is evenals de voorgenoemde vertrekken gesitueerd ten zuiden van het klooster uit 1834. De eenbeukige ruimte telt vijf schiptraveen en een smaller koor met driezijdige sluiting. De muren zijn gepleisterd, evenals de stergewelven van stucwerk. Deze gewelven hebben sluitstenen met heiligenfiguren. De muren worden geleed door bundelpilasters. De basis is zwart, de zuilen en de ribben van de gewelven zijn donkerrood met goudkleurige accenten. De oorspronkelijke polychromie is verder zowel hier als bij de andere kapellen verdwenen. Onder de houten zangertribune met orgel is rechts een blind venster en links een glas-in-lood raam uit 1949. De opgang naar boven via een trap met houten sierbalustrade wordt verlicht door een rijk bewerkt gietijzeren spitsboograam. Zoldering met kruisribgewelfjes en eikenbladloof decoratie in natuursteen. In de eikenhouten lambrizing zijn kruiswegstaties opgenomen en een Neo-gotische biechtstoel. De kruiswegstaties, olieverf op doek, dateren uit 1932 en zijn van de hand van Windhausen. Het oudst gedateerde onderdeel is een marmeren wijwaterbakje, 23 november 1857. In de lambrizing rond de biechtstoel zijn ook schilderijen opgenomen van St. Lidwina, St. Helena en Maria Magdalena. De spitsboogramen zijn alle voorzien van zeer gedetailleerd uitgewerkte voorstellingen in glas-in-lood. Deze zijn geschonken door familieleden van de zusters. De ramen in het schip zijn van J.B. Capronnier uit Brussel en gedateerd 1882-1888. De ramen tonen vooral scnes uit de levens van vrouwelijke heiligen als St. Agnes en Maria. Voorts ook scnes uit het leven van Jezus, zoals als 12-jarige in de tempel, in de werkplaats van zijn vader, als Goede Herder. In het koor zijn de ramen uit 1882 van J. Goossens en Capronnier. Deze zijn volgens opschrift geschonken door de 82 Succursaalhuizen aan het jubilerende Moederhuis (1832-1882). Het zijn ramen met de H. Geest, Christus, St. Vincentius: "Liefde zonder eigenliefde". De Neo-gotische eikenhouten orgelbalustrade rust op vier zuilen en is voorzien van heiligenbeelden. Orgel en orgelkas zijn niet van waarde uit het oogpunt van monumentenzorg.

Bijzonder zijn het hoofdaltaar en de zijaltaren gewijd aan St. Joseph en Maria. Deze waren een geschenk van de 99 Succursaalhuizen op 20 mei 1927. Het hoofdaltaar heeft een beeldengroep van het Laatste Avondmaal. Deze beeldengroep is ouder en dateert van een vorig altaar. Alle bijbehorende onderdelen zijn bijzonder rijk uitgewerkt. De beelden van Jozef en Maria hebben een Art Deco omlijsting van de achterwand in oranje-bruin marmer met zwarte sierbanden. Achter het koor bevinden zich een sacristie en bijsacristie. Haaks op het koor, ten noorden, bevindt zich de vroegere kapel van de novicen. Deze rechthoekige eenbeukige ruimte heeft uitzicht op het koor van de grote kapel. De ruimte, met aan de zuidzijde spitsboogramen, wordt geleed door pilasters met kruisribgewelven. Het merendeel van de polychromie is verdwenen. Op de vloer liggen polychrome cementtegels in patroon. Tegen de pilasters staan heiligenbeelden. De boog naar het koor van de grote kapel wordt afgesloten door ijzeren hekken met ajourpatroon en daar boven een groot glas-in-lood deel met Neo-gotische tracering.

De postulantenkapel is te bereiken via een trap in de gang bij de wachtruimte en ligt boven de voor- of bidkapel. Deze bordestrap heeft een houten sierbalustrade en een beeld van St. Joris. De vroegere kapel is veel eenvoudiger van uitvoering dan de bovenbeschreven onderdelen. Opvallend is het veel lagere, gedrukte karakter van de rechthoekige eenbeukige ruimte met kruisribgewelven. De muurschilderingen zijn verdwenen.

Waardering

Het kapellencomplex is van algemeen belang. Het heeft cultuurhistorisch belang als voorbeeld van een culturele en geestelijke ontwikkeling, in het bijzonder de stichting en groei van katholieke congregaties en hun zorg voor onderwijs en charitas, weerspiegeld in de geleidelijke groei van het complex, dat tevens van belang is als voorbeeld van de typologische ontwikkeling van de congregatiekloosters.

* Dit gegeven is onderdeel van het rijksmonumentenregister

** Dit is een registergegeven voor zover noodzakelijk voor de identificatie van het rijksmonument

Architectuurhistorisch is het belangrijk vanwege de stijl. Het gebouw is waardevol vanwege de gaafheid van in- en exterieur en het bijzondere materiaalgebruik en ornamentiek. Door de bijzondere opbouw van de plattegrond heeft het geheel een hoge mate van architectuurhistorische en typologische zeldzaamheid.

Hoofdcategorie

Religieuze gebouwen

Subcategorie

Kapel (F)

Functie

Kapel(F1)